

De *special forces* van de NAVO in Afghanistan

STEVEN VAN DEN BOGAERT

Majoor stafbrevethouder Steven Van den Bogaert is paracommando en werd in 2007 aangeduid voor de *Command and General Staff Course* te Leavenworth (USA). Hij gaf les aan de Hogere Staf Opleiding en introduceerde er een module asymmetrische oorlogsvoering. Momenteel is hij werkzaam bij de sectie *Future Operations* van het NSOCC-A/SOJTF-A in Afghanistan.

Généralement associées avec des missions spectaculaires comme celle ayant mené à l'élimination de Ben Laden au Pakistan (Neptune Spear), les forces spéciales ont pourtant adapté leurs missions aux exigences particulières du contexte afghan. Plutôt que d'exécuter des missions « kill or capture », ces unités conduisent à présent des missions de type « Evidence Based Operations (EvBO) » et « Warrant Based Operations ». D'autre part, les opérations spéciales menées aujourd'hui en Afghanistan sont, en majorité, exécutées par des unités spéciales afghanes et en étroite collaboration avec les procureurs afghans.

NSOCC-A/SOJTF-A, HET HOOFDKWARTIER VAN DE *SPECIAL FORCES* VAN DE NAVO IN AFGHANISTAN

Het NATO *Special Operations Component Command-Afghanistan / Special Operations Joint Task Force-Afghanistan* (NSOCC-A/SOJTF-A) is een hoofdkwartier dat recent werd opgericht en sinds januari 2013 verantwoordelijk is voor de aansturing en de synchronisatie van alle speciale operaties in het Afghaanse theater. In het verleden werden de speciale operaties geleid vanuit het IJC (*ISAF Joint Command*) voor wat ISAF-special forces betrof en vanuit CENTCOM (*United States Central Command*) en SOCOM (*United States Special Operations Command*) voor wat de Amerikaanse bijdrage betrof. De commandant van NSOCC-A/SOJTF-A bevindt zich nu op hetzelfde niveau als de commandant van IJC en beide hoofdkwartieren vallen onder de verantwoordelijkheid van COMISAF (*commander ISAF*). Kenmerkend voor NSOCC-A/

Een lid van ISAF SOF adviseert één van de *National Mission Units*.

SOJTF-A zijn zijn kleine omvang, zijn vlakke commandostructuur en zijn grote mate van verwevenheid, zowel intern als extern. Door zijn unieke organisatie, ondersteund door spitstechnologie, is het hoofdkwartier een goed voorbeeld van hoe een modern militair zenuwcentrum kan beantwoorden aan de uitdagingen die gesteld worden door de gewijzigde strategische context. Van bij de oprichting van het nieuwe hoofdkwartier was een Belgische officier tewerkgesteld op de CJ5-sectie (*Future Operations*). Deze plaats biedt dan ook een uniek venster op een nieuwe vorm van oorlogsvoering, één waarmee we in de nabije toekomst ongetwijfeld nog zullen worden geconfronteerd.

De *special operations*-gemeenschap van de NAVO speelt een belangrijke rol in Afghanistan. Terwijl de conventionele troepen van de NAVO zich stilaan terugtrekken en hun verantwoordelijkheden overdragen aan het Afghaanse nationale leger en de Afghaanse politie, heeft NSOCC-A/SOJTF-A het voortouw genomen in de strijd tegen de terreurnetwerken die de veiligheid in deze regio blijven ondermijnen. Deze netwerken blijven meestal buiten het bereik van conventionele eenheden en vereisen een specifieke aanpak. NSOCC-A/SOJTF-A is tevens verantwoordelijk voor het oprichten en het adviseren van verschillende Afghaanse speciale eenheden.

NSOCC-A/SOJTF-A stuurt vier grote entiteiten aan. De eerste is ISAF SOF, de component die alle speciale eenheden groepeerd die door de NAVO-partners

onder het ISAF-mandaat ter beschikking werden gesteld. Zij zijn onder meer verantwoordelijk voor de opleiding en de training van speciale politie-eenheden op het nationale en het provincieniveau: de zogenaamde *national mission units* (NMU's) en de *provincial mission units* (PMU's). Het belang van deze eenheden werd aangetoond, onder andere tijdens de succesvolle afhandeling van de aanslagen in Kabul op 16 april 2012 en ook op 10 juni jongstleden, toen de leden van één van deze NMU's autonoom de crisis konden oplossen. Ook het aantal aanslagen dat dankzij deze eenheden reeds verijdeld werd, is zeer indrukwekkend.

Vervolgens is er de *Combined Joint Special Operations Task Force-Afghanistan* (CJSOTF-A), een hoofdzakelijk Amerikaanse component die ten eerste in ver afgelegen gebieden een alternatief wil bieden aan de bevolking voor de taliban en dit doet door het oprichten van *Afghan Local Police* (ALP). Dit is een soort burgerwacht die enkel mag worden opgericht na uitgebreide onderhandelingen en na de goedkeuring door de plaatselijke dorpsraad. Een tweede opdracht van CJSOTF-A is het oprichten en adviseren van Afghaanse commandobataljons. Voorts is er een Amerikaanse eenheid voor terrorismebestrijding en een *Combined Joint Special Air Component* (CJSOAC). Laatstgenoemde ondersteunt de teams in het terrein met een reeks gespecialiseerde bemande en onbemande luchtmiddelen en voorziet hen van aangepaste inlichtingen en een op maat gesneden luchttransportcapaciteit.

De leden van CJSOTF-A gaan voorlopig nog samen met hun Afghaanse commando's op het terrein. In de toekomst zullen de Afghaanse commando's quasi autonoom opereren.

De staf van NSOCC-A/SOJTF-A bestaat slechts uit een 300-tal personen, een zeer bescheiden personeelsenveloppe in vergelijking met andere hoofdkwartieren. Het ISAF-hoofdkwartier bestaat uit een staf van ongeveer 600 personen en die van IJC heeft een getalsterkte van ongeveer 1000 militairen en burgers. Uiteindelijk voert de commandant van NSOCC-A/SOJTF-A het bevel over ongeveer 12.000 coalitietroepen en bestaan de Afghaanse speciale eenheden uit meer dan 38.000 militairen. Met het oog op efficiëntie werden dan ook enkele drastische maatregelen genomen. Vooreerst werden alle niet-militaire taken uitbesteed aan Afghaanse of buitenlandse burgerfirma's. Ten tweede worden een grote soepelheid en beschikbaarheid geëist van alle leden die deel uitmaken van dit hoofdkwartier. De stafofficieren werkzaam op het hoofdkwartier fungeren tevens als chauffeur of als voertuigcommandant en nemen zo nodig deel aan de verdediging van de compound. Al deze maatregelen maken van NSOCC-A/SOJTF-A een zeer *lean* hoofdkwartier.

Het hoofdkwartier heeft een zeer vlakke commando -en controlestructuur. Daarbij wordt een zo kort mogelijke *sensor to decision time* nagestreefd om op die manier snel kansen te grijpen wanneer ze zich voordoen. Deze structuur laat ook toe om snel te reageren bij tegenslagen of onvoorziene omstandigheden. Hiervoor werden overtollige commandolagen vermeden en werd een uitgebreid netwerk van verbindingsofficieren ontplooid. Dit alles wordt ondersteund door spits technologie met onder andere *secure video tele conference* (SVTC), gelinkte databases en webportals. Er bestaat ook de mogelijkheid om terug te grijpen naar buitenlandse databases en laboratoria voor informatie over biometrische gegevens of data aangaande explosieven die gebruikt werden tijdens aanslagen. Alle actoren vinden elkaar in de situational awareness room (SAR). Ze hebben verschillende achtergronden, zoals de inlichtingenwereld, de *targeting* gemeenschap, maar ze bevat ook experts in de civiel-militaire samenwerking en culturele en juridische adviseurs. Zowel de militaire als de niet-militaire organisaties ontmoeten elkaar dus in de SAR. Men kan dan ook spreken van een vlak maar ook zeer "allesomvattend" netwerk.

Naast de interne verwevenheid is NSOCC-A/SOJTF-A ook vertegenwoordigd in alle Afghaanse ministeries en dit op alle bestuursniveaus. Het hoofdkwartier speelt dus een sleutelrol in het samenbrengen van de Afghaanse inlichtingendienst, het Afghaanse ministerie van Defensie en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Deze coördinatie versnelt de informatiestroom tussen de Afghaanse veiligheidsdiensten en maakt hen op hun beurt efficiënter in hun strijd tegen de terreurnetwerken. Het einddoel van NSOCC-A/SOJTF-A is dan ook om een Afghaanse capaciteit voor speciale operaties achter te laten

De Afghaanse commando's zullen een voorname rol toebedeeld krijgen in het toekomstige Afghaanse veiligheidsbeleid.

die autonoom kan functioneren en die de Afghaanse overheid zal bijstaan in haar veiligheidsbeleid.

Gezien het succes van het concept kunnen we ervan uitgaan dat ook in andere regio's gelijkaardige hoofdkwartieren in de toekomst zullen opgericht worden. Per slot van rekening kan men terreurnetwerken enkel efficiënt bestrijden door het oprichten van een eigen netwerk. Alleen een combinatie van een kleine goed geïntegreerde en wijdvertakte staf, ondersteund door hoogtechnologische systemen, kan de reactiviteit en het tempo van een genetwerkte tegenstander evenaren en is dikwijls in staat om de tegenstander een stap voor te zijn. De Belgische aanwezigheid in de commandostructuur van de NAVO-special forces is momenteel zeer bescheiden en eerder symbolisch, maar het belang ervan mag niet onderschat worden. Het proces van kennisverwerving en het uitbouwen van goede relaties met de andere naties begint hier in Afghanistan.

« It takes a network to defeat a network »

Generaal Stanley A. McChrystal, ISAF-commandant (2009-2010)

□